

JUGOSLOVANSKA BODERZ

INFORMATIV. LIST ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 3/I. — TELEFON INTERURB. 174.

ŠTEV. 20.

LJUBLJANA, DNE 29. MAJA 1921.

LETO III.

Naše pod znamko Naša pod markicom
„STARK'S TUCHE“

znano blago se zo-
pet dobi. -- Vzorce
samo veletrgovinam.
Dobro vpeljani za-
stopniki za naše iz-
delke se sprejmejo.

poznata roba opet
se dobiva. Uzorke
šaljemo samo vele-
trgovinama. Tražimo
dobro uvedene za-
stupnike za naše
proizvode.

N. Stark & Co., Betrieb, Nürnberg, Deutschland.

Metle salonske

(sirkove) broj 0/750, 1/850, 2/950,
3/1050, 4/1150, Reforma br. 5/1250.
Metlice za odjela čistiti po K 600.—
Cijene se razumijo za 100 komada.
NUDI NA VELIKO!

Pajo Babić, agentura ::: Zagreb.

Ne kupujte za drage novce

umetne ude (proteze), pomožna orodja, pa-
sove proti kili, rokavice, ortopedične čevlje
in pripomočke novodobne kirurgije

pri tujih neprijateljskih podjetjih

ako vse te predmete v brezhibni izpeljavi
po konkurenčnih cenah lahko na-
kupite v tovarni dobroznanega

„Ortopedičnega društva voj. invalidov“ Praga, Vyšehrad. tř.-Emanzy, Češko.

Posebni oddelek za izdelavo navad. čevljev.
Filijalka: HRADEC KRÁLOVE-
TRIDA NÁRODNÍHO VOJSKA.
Zahtevajte v lastnem interesu naš prospekt!

Jos. V. Hybler i sinovi

tekstilna tvornica u

Semilech, Česka,

dobavlja jeftino: šifon,
širting, zastore, prosti-
rače, ručne rubce, atlas,
gradl, angine, robu za
podšivanje.

Traže se prvovršni za-
stupnici za nekoliko
mjestu Jugoslavije.

добавља јефтино: ши-
фон, ширтинг, засторе,
простираче, ручне рубце
атлас, градл, ангине,
робу за подшивање.

Траже се првovршни за-
ступници за неколико
места у Југославији.

Vsebina 20. številke:

The Sample Fair and Market in Ljubljana, Jugoslavia. — Prijateljem planinstva. — Razvoj češkoslovaškega združnega gibanja. — Ustanovni občni zbor nabavljajnih za-
drug v Beogradu. — Informiranje inozem-
stva o eksportu naših lesnih proizvodov. —
30. maj 1917. — Nova naredba o devizah
in valutah. — Bodoča potreba lesa na An-
gleškem. — Situacija na vinskem trgu. —
Novo državno posojilo. — Љубљански велики
sajam. — Narodno gospodarstvo.

The Sample Fair and Market in Ljubljana, Jugoslavia.

Many of the English and American econo-
mists have from our newspapers learned that in
the time from August 13, till August 24, there
will be held a great Sample Fair and Market in
the city of Ljubljana, which is the Capital of the
territory of Slovenia, the northwestern part of
Jugoslavia.

For foreign producers especially the fol-
lowing regulations in regard to this affair are
of interest: Exhibitors can only be producers
and merchants having their concerns in Jugo-
slavia. If producers of foreign nationalities desire
to exhibit products they can do this by nomina-
ting a citizen of Jugoslavia as their representa-
tive. We would therefore foreign industrials and
merchant advise to take part at the Fair and
Market by giving the Jugoslavic General Repre-
sentative the power of representation of their
interests at the Fair and Market.

The city of Ljubljana has about 70.000 inha-
bitants and is for the northwestern part of Jugo-
slavia the centre of industrial and commercial
enterprise. The economical interests of not only
Slovenia but also of a great part of Croatia gra-
vitate here and the proximity of the Italian and
Austrian frontiers make it a place which promises
for the future of the city many advantages. The
consume of products and merchandise is not con-
fined to only Slovenia but expands far to the
souths of our Kingdom. Therefore the influence
of the coming Fair and Market in Ljubljana will
be felt also in Serbia, Macedonia, Bosnia, Banat,
Dalmatia etc.

It would certainly be to the advantage of the
English and American producers and merchants
to take part at the Fair and Market, either as

SAMPLE-FAIR

IN LJUBLJANA
JUGOSLAVIA

AUGUST 13 — 24
1 9 2 1

FOR INFORMATION WRITE: ALOMA
COMPANY, LJUBLJANA, JUGOSLAVIA

Ustan. l. 1853. — Telefon št. 52. — Brz. naslov: Fritz Künzel.

Ena najstarejših tovarn pletenih izdelkov.

Fritz Künzel & Co., Aš, Češko

proizvaja v solid. in prvovrst. izdelavi vsakovrstne

trikot - izdelke

za zimsko in letno sezijo,
kakor tudi specialite iz
umet. svile in boljših tkanin.
Prosijo se nemški dopisi.

INTERESANTNA NOVOST!
POŠUMAVSKA INDUSTRIJA.

MODERNE ZRCALNE URE

„SATURNUS“ POSTAV. ZAVAROVANO.
JINDŘICH BUDIN, Staňkovy, ČECHOSLOVENSKO.

Sljivovice i borovičke

(brinjevca)
uz najniže
cijene na
veliko i na
malo nudja

„PECARA“ D.D. SISAK

UPITAJTE ZA CIJENE!

Laštilo I^a za cipele

prodaja na veliko i malo.
Kemička tvornica
Frant Trefny
Rožmítal Češko
Oddeleni 18 f.

Лаштило I^a за ципеле

prodaja na veliko i
malo. Кемичка трговина
Франт ТРЕФНИ
Ро́жнитал, Ческа
Одељење 18 ф.

General. zastopstvo in skladišče za SHS:
FRANC MARINI, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 27.

V Jugoslavijo pošilja

biče, jermena za šivanje
in usnj. trakove za čevlje

F. Lubomir Bilek, Metylovice u Místku, Morava - ČSL.
Izdelovanje bičev in jermen.

Herzovo stovarište suhomesne robe

rasprodaja SVINJSKE SUHE GLAVE
sa 10% kosti ab magazin kilogram

D 4-50

Pančevo — Mirko M. Bandur.

GENUINE CARNIOLAN

L A C E S PROCURES

MICA DEMŠAR, ŽIRI, SLOVENIA, JUGOSLAVIA

Domača tvrdka. Solidne cene. Velika izbira izgotovljene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. Zaloga vsakovrstnega blaga za moške obleke, površnike in suknje, dalje vata za krojače v kosih in na metre.

Gričar & Mejač

Ljubljana
Prešernova ulica 9.

Najnovejši kroji. Točna postrežba.

Tražim za dolazečo sezono jednu firmu, kojoj potrebuje **OVČJA VUNA** da joj nabavljam in kupujem u komisijon. Reflektanti (neka se obrate na Iivana Zavišiča, komisijonara u) Vel. Beckereku.

Najidealniji američanski pišaći stroj

UNDERWOOD

doblje se odmah kod

THE REX CO., Ljubljana

Gradišče štey. 10 Gradišče štey. 10.

Kod većih narudžaba popust.

exhibitors or visitors, thereby learning of the possible opportunities that may offer themselves in the future for their trade efforts in these countries.

In all matters concerning this occasion as announcement of participation, space, transporting to and from the exhibition, reklame, advertising, representation of the firms, regulations and formalities prescribed on the exhibition grounds the interested parties should kindly write to the Administration of this paper Jugoslovanska borza, Ljubljana, Jugoslavia.

An Eccdomic National Asset of Jugoslavia are the natural beauties of its countries, which long ago have found among the English-speaking tourists many sincere admirers.

The renowned English Naturalist and World-tourist Sir Humprey Davy proclaimed the valley laying between the dolomitic Karawanks and the snowcrowned Julic Alps «the most beautiful part of Europe».

The city of Ljubljana, situated at the eastern part of this valley is a very convenient point from where can in short tours be reached many summer resorts where besides the natural charms rest and comfortable residence can be had.

A treasure of beauty, invigorating mountain air and unsurpassed ever changing scenic variety is Bled (Velde) on a lake that the foremost Slovenish poet Dr. Prešern, in one of his poems called a «Jewel of Heaven». Bled is provided with first class hotels, vilas and everything a modern summer resort can boast of.

It is hoped that now, when these districts have won national freedom and independence they will become more than before the attraction of the English-speaking tourists where they will find a cordial welcome.

POZOR! Ljubljanski vel. POZOR!
zvorčni semenj
Ljubljana. 13.—24. avgusta 1921.

Prijateljem planinstva.

Med najlepše planine štejemo planino Kovce nad Tržičem. Izredna solčna lega, višina, najbolj pripravna zdravstvenim napravam — 1500 metrov —, lahek dostop iz Tržiča bodo napravili iz te planine eno najpriljubnejših točk našega planinstva.

Tržiška podružnica Slovenskega planinskega društva je uvaževala vse te okolnosti in se lotila hvalevredne naloge napraviti tu gori planinski hram. Dobra srca so ji takoj prihitela na pomoč. baron Born n. pr. je obljubil brezplačno oddajo vsega za stavbo potrebnega lesa. Velik korak je v tem dosežen. Treba je pa še dosti, dosti drugega, zlasti oprave, predvsem posteljine. Članarina ne zadostuje, obrnemo se drugam. Prosimo vse prijatelje planinstva, vse, kojim je na sreč ljudsko zdravje, naj nam kar najizdatneje pomagajo doseči zaželjeni cilj. Prosimo denarja, prosimo pa tudi uprave. Kakor na Kredarici, naj bi tudi v našem domu posamezniki opremili svoje sobe, kar bi jim nudilo še posebne ugodnosti.

Stavba bo enonadstropna, zelo prostorna, ležišča skupna in v posebnih sobicah, če le mogoče telefonska zveza s Tržičem. Okolica ima krasen teren tudi za zimski šport, poleti pa nudi mogočnakošuta s svojimi raznoličnostmi turistom vse planinske užitke, koroška stran najtežje ture tudi prvovrstnim plezalcem. V bodoče bomo uredili tudi prostore za solčne kopeli in prevzeli izkušnje najboljših švicarskih zimovišč in sanatorijev. S tem bo postala naša kočica prva zdravstvena postojanka te vrste v celem našem kraljestvu.

Zato še enkrat: Pomagajte nam čimprej doseči naš lep, človekoljubni cilj!

S planinskim pozdravom!

Za slovensko planinsko društvo, podružnica Tržič:

Ivan Engelsberger l. r., načelnik,
Ivan Mally l. r., tajnik.

V Čehoslovaški (Košice)
je ceno na prodaj velika množina hrastovih **vinskih sodov**

ogrskega tipa, vsebine 150—300 l. Sodi so razloženi in numerirani tako, da pride na 1 vagon približno 300 kosov. Izvoznica oskrbljena. Ponudbe pod „V. D. vinski sodi“ na upravo lista.

Trgovina čevljev (cipela)
in čevljarskih potrebščin na drobno in debelo.
Matija Trebar, Ljubljana, Sv. Petra c. 6
Telefon št. 539.

ТРАЖИМО

агилне заступнике по свим већим местима за наш лист.
Понудбе на управу
»ЈУГОСЛАВЕНСКЕ БУРЗЕ«

Priporoča se tvrdka
JOSIP PETELINC,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Tovarniška zaloga šivalnih strojev, za rodbinsko in obrtno rabo, na veliko in malo, posamezni deli za vse sisteme, olje igle in deli koles.

Stora d. z. o. z.
Št. Vid nad Ljubljano
tovarna za gardine, bonfams, posteljna pregrinjala, zavese za kavarnice in hotele iz tula, ripsa, entamina, kongresa, platna i. t. d.

Čitajte Jugoslovansko borzo!

Trgovci! POZOR! Trafikanti!

Cigaretni papir, stročnice vseh vrst, pis. papir, krema, ličilo, vazelina, rižve ribarice, konjske ščetke, nogavice, rokavice, sviterje, šale, žabce, sukanec, bombaž vseh znamk, vezalke, sesalke, plavilo, ter vse galanterijsko blago, kupite najceneje in po konkurenčnih cenah pri tvrdki

Oroslav Čertalič, Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Zaprta kočija - coupe
skoraj popolnoma nova in fina poniklana nova konjska oprema (1 par) se za 30 000 K prodaja.
Ponudbe na
A. Sušnik : Ljubljana,
Zaloška cesta štey. 21.

Proda se kompl. vodna turbina z regulatorjem 34—70 HP, sistem „Girard“ s stoječo osjo za 2,5—3 m vodnega padeca; lahko se pa tudi zamenja za manjšo turbino sistem „Francis“ ali pa za električni motor oz. dinamo. Ponudbe na An. ekspedicio AL. MATELIC, Ljubljana, pod „JZV“.

Jozef Berounský
tovarna kovinastega in pločevinastega blaga
Svratka, Češkoslov.
nudi
vsakovrstno kuhinjsko posodo in gospodinjstvo orodje iz bele, črne, pocinjene in cinkaste pločevine — dalje močno žičnato blago čisto pocinjeno, kakor tudi železno lakirano.
Ceniki na zahtevo zastoj!

ЈОСИП БЕРОУНСКИ
творница лимовне и ковинасте робе
Свратка, Чешкослов. нуди
сваковрсно кухињско посуђе и оруђе за кућанство из белог, црног, поцињеног и цинкостог лимовне — даље јаку жицну робу, чисто поцињену кошто и железану лаковану.
Ценики на захтев бадава!

Več vagonov porcelanastih
(beli porcelan) krožnikov, skodelic, tas i. t. d. dobavi takoj
Thunška tovarna porcelana, Klösterle a. Eger, Češkoslov.

50.000

metro

метара

„Hydrofilgaza“

«Хидрофилгаза»

vel. 5/5, 40/42, 80/82 cm
1 m po . . . Kč 2'80вел. 5/5, 40/42, 80/82 cm.
1 м по . . . Кч 2'80

se takoj proda.

прода се одмах.

Ponudbe pod „V.D. gaz“
na upravo lista.Понуде под «В. Д. газ»
на управу листа.ЈУГОСЛАВЕНСКИ ЕКСПОРТЕРИ, који желе
инсерирати у берлинским стручним новинама**„ОСТ-ЕКСПОРТ“**

и то у засебним бројевима:

25. јуна Финска (за изложбу у Хелсингфорсу),
10. јула и 10. августа засебни број за немачку
»Остмесе«.25. јула специјално издање за изложбу у Риги,
10. септембра засебни број за сајам у Ревалу,
нека безодвлачно траже прорачуне код заступ-
ништва: Анончна експедиција АЛ, МАТЕЛИЧ,
Љубљана, Конгресни трг 3.**Prah zoper mrčese**(proti muham in bolham)
100 škatlic za pršenje
(Spritzkarton) K 350.—.

Sprejmejo se zastopniki!

„Herba“ z. s. o. j. Zagreb, Palmotićeва 10.

Tvrdke

ki bi uvažale

konopljo(surovo in
izdelano) in**električne aparate**za razsvetljavo in
kurjavo, naj blago-
voljijo nemudoma
javiti svoje naslove
na Anončno ekspediciju
Al. Matelič, Ljubljana,
Kongresni trg 3.**Фирме**

које би изважале

коноплју

(сирову и израђену) те

електричне**апарате**за расвету и огрев, нека
одмах благоизволе ја-
вите свој наслов на
Анончну експедицију А.
Мателич, Љубљана,
Конгресни трг 3.**Razvoj češkoslovaškega za-
družnega gibanja.**

Ferd Jirásek, tajnik »Osrednje zveze češko-slovaških zadrug« je podal splošne in celoten pregled združnega dela v l. 1920. Jirásek izvaja sledeče: »Češkoslovaško združno gibanje, v kolikor je združeno v Osrednji zvezi čl. društev se je tudi v l. 1920 nepričakovano razvilo in koraka upov polni bodočnosti nasproti. Po spremembi pravil in po celotni reorganizaciji vsega zveznega ustroja je postala zveza ne le centrala pripadajočih ji združnih organizacij, ampak tudi centrala vseh delavsko-gospodarskih podvzetij sploh. V Osrednji zvezi so zastopane konsumne, produktivne zadruge, hranilnice in posojilnice, poljedelke in končno invalidske zadruge.

Te posamezne panoge združnega delovanja imajo v zvezi svoje samostojne podzveze in od teh so bile doslej ustanovljene že sledeče:

- »Zveza produktivnih zadrug«;
- »Zveza poljedelskih in najeminskih zadrug«;
- »Zveza hranilnic in posojilnic«;
- »Zveza konsumnih društev železniških uslužbencev«.

Razen tega so bile ustanovljene še okrožne združne zveze, od katerih se nahajajo tri na Moravskem in ena na Slovaškem s samostojnimi tajništvi. Sedeži zvez so Brno, Olomouc, Mor. Ostrava in Žilina. Za Češko je projektiranih pet samostojnih tajništev, ki bodo prilagodena uredbi žup.

Razvoji nam kaže najlepše naslednje primerjanje:

L. 1919 je bilo zadrug 698 s 291.909 člani in 307 milijonov blagovnega prometa, l. 1920 pa 1.098 zadrug s 500.000 člani in 720 milijonov blagovnega prometa. Največ je med včlanjenimi zadrugami konsumnih zadrug in sicer okrog 500. Produktivnih zadrug je do 170, stavbenih do 100, okrog 250 pa je poljedelskih in gospodarskih, ostalo pa pripada na razne zadruge.

Celotno imetje zveznih zadrug, všteti tudi ostale združne centrale, znaša okrog 250 milijonov čeških kron, denarni promet vseh združnih organizacij, združenih v Osrednji zvezi pa se ceni na 5 milijard čeških kron v l. 1920.

Glavno delovanje zveze se razteza na svetovanja, na organizacijsko in agitacijsko ter vzgojno in revizijsko delovanje. Zveza nudi nasvete pri ustanavljanju zadrug, izvaja organizacijo njih uprave in revidira pridružena društva. V svrhu nasvetov v tehnični stroki je ustanovila — zveza posebno tehnično pisarno ob vodstvu strokovnjaka — stavbenika. Za izvajanje revizij je nastavljenih 20 revizorjev. Vrše se zakonite, izredne in nagle revizije. Pri vsem tem je celotno gospodarstvo zveznih zadrug podvrženo še natančni in popolni kontroli.

V kolikor se tiče vzgojnega delovanja prireja zveza v vzgojo funkcionarjev in združnih uslužbencev posebne kurze. Naučno ministarstvo je po zaslugi zveznega načelstva začelo uvajati na trgovskih šolah tečaj. Doslej poučujejo združništvo na 4 trgovskih šolah.

Zveza izdaja list »Društvenik« in »Nas Rozvoj«. Slednji izhaja v 140.000 iztisov za združne člane.

Posebno skrb je v zadnjem času posvetila zveza tudi gospodarskim in zakupnim zadrugam, ki bodo edini gospodarji v velikem na razlaščenih posestvih. Vsled tega se je ustanovilo za te zadruge posebno samostojno tajništvo. Velik del teh zadrug že deluje po razlaščenem odnosno najetem ozemlju ter dosega po dosedanjih izkušnjah ravno nasprotno uspehe od trditelj agrarcev sploh. Ta združna panoga bo v družbi s konsumnimi zadrugami v bodočnosti postavila preskrbo življenjskih potrebščin na realno podlago.

Socializacijsko vraščanje in zahteve po socializaciji sta provzročila veliko težnjo delavstva po lastnih podjetjih. Točasno je združeno v Osrednji zvezi 170 produktivnih zadrug, ki obsegajo 35 industrijskih panog. Večina teh zadrug uspeva zelo dobro vendar obstoja v zadnjem času veliko pomikanje primernih prostorov in tudi finančnih sredstev. Na vsak način pa služijo te združne panoge kot priprava k izvedbi socializacije produkcije na širši podlagi.

Enako nepričakovan razvoji kažejo v težnji po združevanju konsumna društva. Nekateri zadruge imajo 50, 60, 100 in tudi več prodajalen in preskrbujejo stotisoče oseb z življenjskimi potrebščinami.

Na prvem mestu se nahaja konsumno društvo »Budučnost« v Mor. Ostravi, ki preskrbuje v 150 prodajalnah do 300.000 oseb in dosega mesečno 15—20 kč blagovnega prometa. »Vzajemnost Vče-

**7000 sifonskih
steklenic**se pod ugodnimi pogoji
proda. — Ponudbe pod
7000 na upravo lista.**7000 сифонских
боца**прода се уз повољне
увете. Понуде под
»7000« на управу ли-
ста.**Tražimo**agilne zastupnike po svim
većim mjestima za naš list.
Ponudbe na upravo

„Jugoslavenske burze“.

VILA NA BLEDU

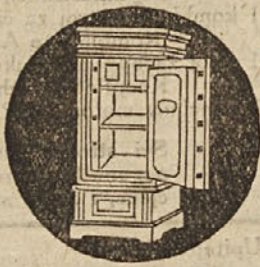
naj-
krasnejše
letovišče Jugosla-
vije, na prodaj
Krašna oprema.
Sobe prirejene tudi za zimsko
sezono. — Zidava moderna,
solidna. Proda
se vsled preselit-
ve iz Jugoslavije. — Cena
K 850.000.—. Pojasnila daje
Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana.

Jugoslavenski eksporteri, koji žele inse-
rirati u berlinskim stručnim novinama**„ОСТ-ЕКСПОРТ“**

i to u zasebnim brojevima

25. јуна Финска (за изложбу у Хелсингфорсу),
10. јула и 10. августа засебни број за немачку
»Остмесе«.25. јула специјално издање за изложбу у Риги,
10. септембра засебни број за сајам у Ревалу,
нека безодвлачно траже прорачун од заступништва
Анончна експедиција АЛ, МАТЕЛИЧ, Љубљана,
Конгресни трг 3.**NAROČILA**za izdelavo plakatov za
„Ljubljanski velesojm“
sprejema An. ekspedicija
Al. Matelič ::: Ljubljana.**Reklamne
prostore**na stavbišču palače Ljubljanske
kreditne banke pred glavno po-
što (križišče štirih najpromet-
nejših ulic v Ljubljani) oddaja
Anončna ekspedicija Al. Ma-
telič, Ljubljana.**Pocinkano pločevino**

v većih množinah odda najceneje

**Ivan Podboj, Ljubljana,
Sv. Petra cesta št. 95.****Veliki izbor!**

Umjerene cijene!

Solidna roba!

Umjerene cijene!

TELEFON BR 9-21

TELEFON BR 9-77

AMERIČKI UREDSKI NAMJEŠTAJ Blagajne i kasete, sigurne proti vatri i provall
Pisaće strojeve raznih sustava uz jamstvo dobavlja**NOTTER I DRUG, ZAGREB, ILICA BR. 21**

ČEVLJE

otroške kakor
tudi galanter.
damsko obuvalo
in telovadne
čevlje nudi
specijalni zavod

ЦИПЕЛЕ

за децу као
и галантер.
дамска обућа
и ципеле за
тел. вежбе
НУЋА

специјални завод

OTON LUSTIG :: PRAGA II.,
Petrске nam. 5. Telefon 9551.

Lesene žeblice za čevljarje

(drvene čavlice za postolare)

izradjuje

Tvornica drvenih čavlica,
Ivan Seunig ml., Tacen pod smarno goro pri Ljubljani.

Iščemo

agilne zastopnike v vseh
večjih mestih za naš list.
Ponudbe na upravo
„Jugoslovske borze“.

Novost! Novost!

Izdelovanje zračnih motorjev
za prenos premoga in drugih
predmetov po žlebovih.
Sistem „Ostrava“ pat. ing. V. Peřák,
Slezska Ostrava — ČSR.

Orodje, okove za pohištvo in stavbe

nudi najugodnejše
Rudolf Kmen, Dunaj
Wien V. Margarethenstr. 110.
Zahtevajte vzorce.

Jugoslovanski eksporterji, ki žele inserirati
v berlinskem strokov. časopisu

„OST-EXPORT“

in sicer v posebnih številkah

25. junija Finsko (za razstavo v Helzingfors)
10. julija in 10. avgusta posebna številka za
nemško „Ostmesse“,
25. julija specijal. izdaja za razstavo v Rigi,
10. septembra posebna številka za semenj v Revalu
naj nemudoma zahtevajo proračune pri zastopništvu
Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana
Kongresni trg 3.

Zaboje za slive,

okvirčke za opeko, lesene
jermerice iz trdega lesa iz-
deluje in dobavlja po naj-
nižjih cenah tovarna
zabojev in jermenic

Lesna industrija Feliks Stare, Radomlje, Slovenija.

VELIKO POSESTVO

se proda v Posavini: 50 oralov prvo-
vrstnih njiv, 100 oral. pašnikov, 25 oral.
gozda, ves živi in mrtvi inventar. Cena
2,500.000 K. — Naslov v upravi lista.

la» v Brnu je imela letos do 70.000.000 Kč. Za-
hodnočeško konsumno društvo v Plzinju pa do
60.000.000 Kč blagovne prodaje. Večina zadrug
zlasti večje, se mnogo pečajo z lastnim proizva-
janjem. Ustanavljajo se zlasti lastne pekarnice, kro-
jaške ter čevljarske delavnice itd. Nekatere za-
druge imajo tudi pomožne delavnice za popravila
orodja in opreme podjetja ter za izdelovanje pro-
metnih sredstev.

Krasno se razvija poleg Osrednje zveze tudi
velenakupna družba konsumnih društev, ki je
imela l. 1918 še 38.000.000 Kč prodaje, je dosegla
l. 1919 294.000.000 Kč prometa in ki doseže letos
750—800.000.000 Kč blagovne prodaje. Velenakup-
na je n. pr. letos le v novembru prodala za 86 mi-
lijonov češkoslovaških kron blaga. Uslužbenih je
do 350 oseb in ima v Pragi VIII. lastno tovarno
jestvin, dalje lastno tovarno konfekcije, kjer je
uslužbenih tudi 100 oseb. Enako kažejo lep raz-
voj tudi ljudske zavarovalnice. »Čehoslovija« to
skupno podjetje naših političnih, strokovnih in za-
družnih korporacij, Svota za 100.000.000 Kč v nji
zavarovanega kapitala bo kmalu dosežena. Zava-
rovalnica ustvarja ravno točasno obsežno orga-
nizacijo, ki bo omogočila, da postane »Čehoslo-
vija« ena največjih zavarovalnih podjetij v ČSR.

S tem je na kratko označeno delovanje za-
družnih organizacij Osrednje zveze. Sedaj še ne-
kak besed o ciljih združnega gibanja v novem le-
tu in v daljši prihodnosti.

V prvi vrsti moramo omeniti tu projekt veli-
ke »Razstave združnega dela«, ki bo otvorena
v dobi Delavske Olimpijade v prihodnjem letu in
bo zelo zanimiva.

Dika razstava bo posebna razstava lastnih
produktivnih zadrug, kakor tudi konsumnih za-
drug in velenakupne družbe. Večina včlanjenih
zadrug se pripravlja na udeležitev na razstavi. Z
razstavo bodo združene še tri druge samostojne
razstave: tako razstava zveze delavskih telovad-
nih jedrot, razstava spominov na eksekucijo me-
stne gospode na Staromestnem trgu dne 21. ju-
nija 1621 (300 let!) in končno razstava spominov
iz dobe prvih pričetkov delavskega združnega
gibanja.

Nadaljna naloga Osrednje zveze je obrniti po-
zornost na izvedbo socializacije in agrarne refor-
me in v to svrhu se pripravlja primerna organiza-
cija, ki bo stremela enako po osredotočenju pro-
duktiv. zadrug, kot po stvoritvi obsežne organiza-
cije poljedelskih zadrug. Združeno gibanje se v
interesu skorajšnjega uresničenja socializacije ba-
vi z nujno uvedbo kar najožjih stikov med po-
samičnimi združnimi panogami in z povzigo njih
gospodarske centrale — Velenakupne družbe.

To so naloge delavskih združnih organizacij
v bližnji bodočnosti. Pridružujejo se k temu se-
veda tudi finančna sredstva širokih ljudskih pla-
sti. Z dobro voljo onih, ki so udeleženi pri združ-
nem gibanju, in z razumevanjem vseh bo združ-
no gibanje lahko uspešno in srečno uresničilo cilj
delavnega ljudstva — gospodarsko osvoboditve
delavstva in izpremembo obstoječega družabnega
reda.

**Ustanovni občni zbor nabav-
ljalnih zadrug v Beogradu.**

Dne 8. maja t. l. se je vršil v Beogradu usta-
novni občni zbor Zveze nabavljalnih zadrug dr-
žavnih nameštencev, katerega se je udeležilo
okoli 120 delegatov iz cele Jugoslavije. — Občni
zbor je potekel zelo burno, ker so stopili Hrvat-
ski delegati v ostro opozicijo ter zahtevali radi-
kalno spremembo od pripravljalnega odbora iz-
delanih pravil Zveze. Pravila so se v marsikakš-
nih točkah spremenila, v kolikor njih določila niso
slonela na preceptivnih normah uredbe o nabav-
ljalnih zadrugah z dne 5. decembra 1920, v osta-
lem pa se je sklenilo predlagati spremembo cit.
uredbe ter spremeniti pozneje pravila v smislu
novih določb te uredbe. Zlasti se je sklenilo, da
se naj zniža delež, ki ga mora vsaka k Zvezi
pristopajoča zadruga podpisati na prvo stotino
svojih članov, od 500 na 300 dinarjev uvažuje
delstvo, da je potreba novim nabavljalnim zadrug-
am, zlasti v prvem početku, ko Zveza še ne bo
delovala, precej kapitala, medtem ko Zveza, ki
razpolaga vsled vsestranskega dotoka milijonskih
prispevkov raznih vrst teh zvišanih deležev ne
bi neobhodno potrebovala. Tudi jamstvo zadruge
nasproti Zvezi naj ne bo 3kratno nego 2kratno,
t. i. zadruge naj jamčijo le z deleži in še z jeden-
kratnim zneskom v višini vplačanih deležev, ka-
tera okolnost bo precej razbremenila zlasti za-
druge z višjim številom članov. Ker pa ta dolo-

**ČELIČNE
ZAVOJNE KAPKE**

za dućane i izloge (Stahl-
Rollbalken). Konstrukcije
za sunčane plahte svih si-
stema kompletno, Bostwik-
gitere (škaraste gitere za
sklapanje) u svim dimenzi-
jama i prvoklasnoj izvedbi
preporučuje

Prva jugoslavenska tvornica žalu-
zija, roleta, drv. i čeličnih kapaka

G. Skrbić, nasljednici

Braća Vidaković

Ilica br. 40 Zagreb Tel.int. 4-92

Preprodavci i trgovine željezom popust. — Svaka
naručba se izvršuje najbrže (za 2—3 dana). —
Vlastita proizvodnja na veliko. — Popravci brzo i
jeftino Tražimo zastupnike po cijeloj Jugoslaviji.

T oaletna zrcala brušena

in nebrušena, v niklastih in lesenih okvirjih v vseh
izdelavah (namizne, ročne, žepne, tridelne) nudi

Zrcadlarna Lázně železnice :: Čehoslov.

FURNIR

žagan, iz vseh vrst trdega lesa,
od 1 mm debeline naprej, ::
ima v zalogi
tovarna furnirja, žaga,
in trgovina z lesom
Podrečje p. Domžale.
Nakupuje trdi suhi les v plohih in hlodih.

**Pozor! Postolarski obrtnici,
industrijalci i tvorničari!****Prodaju se malo
rabljeni strojevi:**

- 1 klinčnica za probijanje poplata (Mansfeld-Holz-
nagelmaschine),
- 1 kombiniran stroj za čišćenje i poliranje poplata,
(Kombinierte Ausputz- & Poliermaschine),
- 1 stroj za opšivanje luknica na cipelama (Singer-
Knopflochmaschine),
- 1 bencinov motor 3 HP sa 5 m transmisije.

Svi strojevi mogu se vidjeti u
pogonu te se prodaju uz povoljne
cijene, i svaki stroj posebno. —

Upitajte se kod

VILIMA BAUERA, KRAPINA.

JURJEVO

terpentinovo
čistilo za čevlje
razpošilja

glavna zaloga

M. Trebar

Ljubljana

Sv. Petra c. 6.
Telef. 539.

čla glede višine deležev v uredbi niso dispozitivne nego preceptivne harave in je mogoče spreminiti pravila šele po spremembi odtodne uredbe, se bodejo mogli ti sklepi izvajat šele v slučaju spremembe uredbe; do tedaj pa je vplačevati deleže po 500 dinarjev za vsako pričeto stotino članov.

Občni zbor je sklenil po daljši in burni debati dovoliti nabavljajnim zadrugam, ki bi početkom potrebovale za svoj razvoj več kapitala, kakor ga imajo na razpolago potom vplačila deležev s strani članov posojilo na vsakega člana do največ 1000 K za dobo 6 mesecev, t. j. za ono dobo po preteku katere bo predvidno Zveza s pripravami za normalno poslovanje gotova in bode mogla staviti na razpolago zadrugam vse potrebno blago. Ta posojila je po preteku omenjene dobe vrniti, ker bode pozneje Zveza dovoljevala zadrugam kredit edinole v obliki nakazovanja potrebščin, nikakor pa ne več z nakazovanjem posojil v gotovini. Predlog nekaterih delegatov, da naj se izplačilo 35% deleža čistega dobička, ki ga doseže Zveza, dovoli zadrugam mesto v robu v gotovini, ni prodir, ker se je ponudilo, da bi s tem načinom izplačila dobička Zadruga zgubila svoj zadrugi značaj in si navzela strogo bančnega, kar pa ne leži v interesih uredbe o zadrugah in Zvezi istih. Ker uživajo zadruge za prevoz blaga na državnih železnicah gotove rezakcije in bi zlasti one zadruge v Sloveniji in na Hrvaškem, za katere pride dovoz v poštev izključno po južni železnici, dostikrat ne imele nikakega popusta na prevoznih stroških, se je upr. odboru naročilo, da ukrene vse potrebno v svrhu dosege enakih ugodnosti na južni železnici kakor so nam zajamčene na državnih železnicah.

Pri skupščini, ki je bila, kakor že omenjeno, izvanredno burna in je trajala celo pedeljo do poznega večera, so igrali glasovi slovenskih delegatov odločilno vlogo, ker so dirimirali pri predlogih stavljenih od Srbijancev oziroma Hrvatov, ki so si stali v strogi opoziciji. Izgledalo je, da se bo že takoj početkom življenja Zveze razvilo med uradništvom srbskega in hrvaškega plemena ono nasprotstvo, ki danes vlada v politični areni, kar bi ne bilo najbolj v korist delovanja Zveze, koje naloga naj bo, delovati edino le za gospodarski prospek državnih nameščencev, ne pa se izgubljati v strankarske in plemenske prepire. Ker je pri volitvi članov upravnega odbora slovenski delegat izjavil, da morejo Slovenci glasovati edinole za kompromisno listo, ki naj bo sestavljena tako, da bodo v njej uračevani vsi momenti pravične sestave, je prišlo do končnega sporazuma, na kar je zavladalo pomirjeno razpoloženje.

Informiranje inozemstva o eksportu naših lesnih proizvodov.

Naša zemlja je v pretežni večini pokrita z gozdovi. Kot dokaz temu nam služijo številke, ki nam kažejo površino gozdov v naši zemlji, kot tudi številke, ki nam v najnovejši izvojni statistiki predočujejo vrednost našega eksporta po posrednih artiklih.

Čeprav pa znaša vrednost izvoženega lesa in lesnih produktov tretjino celokupne vrednosti našega izvoza, se iz te številke niti približno ne razvidi ona vsota, ki bi jo morali dobiti za naše lesne produkte, če bi njihov izvoz dvignili kolikor mogoče visoko.

Pred vsem ni niti sama produkcija naših lesnih produktov tolika, kakršna bi po etatu naših

gozdov mogla biti; tu mislimo predvsem na etat onih gozdov, ki ne pridejo radi težkih ali sploh nobenih komunikacijskih sredstev v obzir za eksploatacijo: radi neurejenega železniškega prometa in ostalih neprilik pa ne pride v promet tudi vse ono, kar se producira, ampak ostane nagromadeno v različnih skladiščih. Naša skladišča lesnih izdelkov kot tudi skladišča, v katerih je shranjeno pohištvo, so prenapolnjena; zato ni ona številka, ki predstavlja v našem izvozu prošlega leta vrednost izvoza lesa in lesnih produktov, niti daleč prava kot bi morala biti.

Pravijo, da leži vzrok temu v obči stagnaciji na trgih z lesno robo in v neurejenih prometnih razmerah. Verujemo, da je temu tako, še več, trdimo, da je to eden izmed glavnih vzrokov, toda ravno tako smelo trdimo, da obstoji še drug ravno tako važen vzrok in ta je, da inozemstvo ne pozna naše eksportne moči, kar se tiče lesa in lesnih proizvodov.

Da nas inozemstvo v tem pogledu ne pozna, ni čudno, ker se niti sami v tem oziru ne poznamo (razven naših gospodarskih krogov). Ne pozna našo gospodarsko moč samo širša javnost, ampak niti ne oni upravni krogi, ki so poklicani, da skrbijo za našo industrijo in trgovino.

To nepoznanje se nikjer tako jasno ne vidi, kot v nekem dopisu jako uglednega beogradskega »Trgovinskega glasnika«, ki je jako dobro verziran v vseh pogledih naše narodne ekonomije, ki pa z začudenjem gleda na statistične podatke našega izvoza agrarnih in gozdnih produktov ter smatra, da leži sorazmerje v vrednosti izvoza in gozdnih predmetov v tem, da obdelovane zemlje po vojni ni doseglo mogoče višine; ne slutiti pa, da tudi produkti lesa niso še daleč dosegli ono eksportno moč, ki bi jo morali doseči.

Pa tudi naše Ministarstvo šuma i ruda ni pripisovalo izvozu lesa in lesnih produktov one važnosti kot jih zasluži; šele v zadnjem času čitamo, da se je v istem ministarstvu začela močna akcija, da se omogoči čim jačji izvoz vseh gozdnih proizvodov. Doseči se misli to na ta način, da se osigura za les čim boljši promet po železnici in po morju in da se izvozna carina odpravi.

Te mere bodo brez sumnje povišale eksport lesa in lesnih produktov; ne bodo ga pa dvignile do one višine do tedaj, dokler ne bodo vsi važnejši evropski trgi spoznali našo proizvodno moč.

V tem pogledu ni bilo do danes še ničesar napravljene niti od strani naših industrijskih podjetij niti od strani naše upravne državne oblasti.

Ko sta ta veliki nedostatek uvidela dva naša strokovnjaka, sta ustanovila list, kateremu je glavni namen opozoriti inozemstvo na bogastvo naših šum in šumskih proizvodov, ter sta z ve-

likim naporom dosegla, da sta z njim prodira v London, Paris, Tumis, Kristijanjo, Kairo itd.; dosegla sta, da sta dobila v zameno ugledne angleške in italijanske liste, ki so pretiskavali njihove članke; nista pa uspela, da bi uverila naše merodajne kroge in naša industrijska podjetja o potrebi takega lista; končno sta ga morala odstopti vsled finacijskih težkoč akcijskemu društvu, ki ga bo uporabilo za bogve kake cilje.

Kam nas je ta naša indolencja privedla, nam ilustrira najlepše neki dopis v »Jugoslavenski Sumi«, v katerem nam dopisnik navađa prevod nekega uglednega angleškega lista za industrijo in trgovino z lesom, ki govoreč o lesu centralne Evrope omenja razvoj izvozne trgovine z lesom iz Čehoslovaške, Litve, Estonske, Poljske in Rumunije, nas pa ne omenja, kot da sploh ne obstojimo ali kot da ne bi spadali v vrsto dežel, ki se pečajo z lesno trgovino. Isti list govori nato na drugem mestu o našem hrastnem lesu kot o madžarski hrastovini in omenja, da se je začela v srednji Evropi vkljub neurejenim razmeram večja aktivnost hrastovega lesa madžarskega izvora.

To je žalostno in sramotno in, kar je še nalslabše, za nas jako škodljivo.

Naši upravni krogi ne smejo iti preko teh pojavov mežeč; oni morajo spregledati in spoznati, kam to pelje, a da ne pelje k dobremu, je vsekakor jasno. Naše Ministarstvo šuma i rudnika, v katerem je začel dr. Nenadić voditi šumarsko politiko širšega stila, mora v tem pravcu svoje delo nadaljevati; ne sme pa ostati osamljeno, temveč ga morajo razumevati tudi vsi iz Ministarstev industrije, trgovine in inostranih dela. Da spozna inozemstvo ekonomsko kapaciteto naše zemlje, se moramo sami pobrigati. Kot smo se uverili, nam naša diplomatska zastopstva in konzulati ne morejo veliko pomagati v tem pogledu, ker imajo prva v inozemstvu popolnoma drugo nalogo, medtem ko drugi slabo odgovarjajo svojemu namenu. Zato je preustrojenje in dopolnenje naših konzularnih ustanov z eksperti, ki bi mogli, hoteli in znali zainteresirati inozemstvo za ekonomske moči naše zemlje, neobhodno potrebno. Ti ljudje bi morali imeti dober vpogled v vsako grano našega proizvajanja; da pa se to zgodi, morajo stati v direktni zvezi z našimi ministarstvi šuma i rudnika, trgovine in industrije, poljedelstva in dela. Ta ministarstva pa bi zopet morala imeti posebne referente za zbiranje vseh mogočih podatkov o možnosti eksporta vseh gran naše industrije in deželnih pridelkov; te zbrane podatke bi morali referenti pošiljati ekspertom pri konzulatih, da oni obvestijo inozemske trgovske in uvozne kroge.

Ako pravilno uredimo to vprašanje, da spozna inozemstvo našo eksportno moč, ako poleg tega organiziramo pravičen promet po železnici in morju, na čemer se — kot smo omenili že — dela v Ministarstvu šuma i rudnika, če omogočimo svojim izvoznikarjem izvoz lesa in lesnih produktov, tedaj bo dosegla naša eksportna trgovina z lesom in lesnimi produkti svojo največjo višino.

Mi moramo to storiti, mi moramo za to napeti vse svoje sile, da pride do tega, ker zahteva to od nas ozdravljenje naše valute; ta lahko ozdravi samo na ta način, če naš uvoz ne bo večji od izvoza. To na se more doseči razven z izvozom cerealijs samo še z izvozom one količine lesa, ki nam jih morajo dajati naše šume poleg domače potrebe.

Ko nam že zemlja daje potrebno sirovino, ki bi naj io industrijska podjetja priredila, trgovska pa zbrala, je dolžnost merodajnih činiteljev, da omogočijo pravičen izvoz teh produktov in da na primeren način napravijo v inozemstvu propaganda, da ono spozna predmete naše zemlje.

TURISTI!

PENZIJA „GRINTOVEC“

v grajščini „Preddvor“, pošta Tupaliče pri Kranju :: Slovenija

nudi svojim gostom izborno in ceno prehrano, krasne izlete, kopeli na prostem in druge zabave. — Po naročilu pričakuje vsakega gosta voz na kolo dvoru v Kranju.

VELESAJAM U POZNAJAM

IZLOŽBA UZORCA POLJSKE INDUSTRIJE ODRŽAT ĆE SE OD 28. MAJA—5. JUNA 1921 U POZNAJAM

Velesajam u Poznanju

sakupit Će uzorce svih grana poljske industrije, bit Će općim i prvim pregledom ekonomske snage Poljske, bit Će zborište za sve, koji žele stupiti u trgovačke odnošaje sa Poljskom.

Odbor velesajma u Poznanju dodelit Će svakome od gosti stan. — Tumače u svim jezicima. — Bliže informacije daje poljski generalni Konzulat u Zagrebu.

Če tega ne znamo, se moramo naučiti od Čehoslovaške, ki ne izpodriva z uspešno konkurenco pri nas samo svojo lesno robo, ampak propagira isto preko naše javnosti v toliki meri, da naša javnost bolje spozna moč lesnega proizvodnje v Čehoslovaški kot pa lastno.

30. maj 1917.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je bilo germanstvo prepričano, da dobi zmago. Zato je začelo takoj s praktikami, ki bi se podsetorjene nadaljevale, ako bi bila zmagala Nemčija in Avstrija. Deviza je bila, čim prej uničiti vso inteligenco južnih Slovanov in Čehov, kajti ona je največja ovira za ponemčenje srednje Evrope. Pohnile so se tedaj ječe, škrtale so vislice in pokale so puške nad ubogimi slovanskimi rodoljubi, ki so bili v očeh avstrijskih mogotcev velicizdajniki. Vsakemu neavstrijskemu izražanju, vsaki nepovoljni kritiki javnih razmer ali celo dogodkov na bojišču je sledila kazen, zapor.

To dušeče ozračje je trajalo vse do pomladi 1917, leta ko se je po več vojnih letih zopet prvič sestal avstrijski državni zbor. Avstrijski in ogrski Slovani so se oddahnili, dobili so dobrega zaščitnika v svojih poslancih. Še več, 30. maja je vstal v dunajski zbornici Češki svaz in za njim Jugoslovanski klub. Drug za drugim sta oddala, ne strašeč se preganjanja in vislice, znani izjavi, da zahtevata združitve vseh v avstro-ogrski monarhiji živečih Čehov in Slovakov, oz. Slovencev, Hrvatov in Srbov v posebno državno enoto (seveda vsaka zase). Ostrmel je svet nad tem drznilim, junaškim nastopom. Madžari in Nemci pa so zaznali huronski smeh.

Toda kljub uradnemu in neuradnemu pobujanju deklaracijske ideje se je ta širila in prodrla iz notranjosti države tja na fronto. Spričo tega efekta se je celo omililo avstrijsko-madžarsko preganjanje slovanskega ljudstva.

No, in dobro leto po majskih deklaracijah je stvar dozorela, razkroj avstrijske armade se je pojavil, obenem pa tudi razkroj Avstro-ogrsk. S polomom na solunski fronti se je pričelo, s polomom ob Piavi pa končalo. In 29. oktobra 1918. smo praznovali vstajenje svojega naroda, rojstvo Jugoslavije in dosegli še več kakor je majska deklaracija na videz zahtevala.

Nova naredba o devizah in valutah.

S 1. junijem stopi ta v veljavo in ima sledeče določbe: 1. Celokupna trgovina z devizami in valutami stoji, dokler ne bo popolnoma svobodna, pod nadzorstvom finančnega ministrstva. 2. Uvoz valut vseh priznanih držav je dovoljen v neomejenih količinah. Isto velja glede tranzita valut. 3. Izvoz učinkovitega srebrnega in zlatega denarja (dinarske in dinarsko-kronske veljave) je prepovedan. Potnikom, potujočim v inozemstvo je dovoljeno vzeti s seboj 2000 dinarjev (seveda papirnatega denarja). 4. Trgovina z devizami je uravnana poslej takole: Dovoljeno je prinašanje deviz iz inozemstva v neomejenih količinah. Razpolaganje v inozemstvu potom čekov, akreditivov itd. se dopušča, in sicer po Narodni banki in zavodih, v to pooblaščenih. 5. Osiguranje valute je urejeno tako: Izvoz, v kolikor ni prepovedan, se vrši brez osiguranja valute. To pa ne velja za vse vrste žita, moko, živo živino, surovo maslo, predelano mast, kožo, predelano in posušeno sadje ter stavbni material. Sicer se smejo prodajati v inozemstvu za katerokoli valuto. 6. Domačim denarnim zavodom je prepovedano dajanje kredita inozemskim tvežnikom. Izvzeti so krediti, potrebni za plačanje carine in prevoznih stroškov (pri uvozu). Tudi je zabranjena otvoritev kredita ali dovolitev posojila na izvoz tujih valut in deviz. 8. Denarnim zavodom, tvežnikom in zasebnikom je strogo prepovedano, povodom nakupovanja in prodajanja deviz na borzah postavljati fiktivne kurze in sploh operiranje, ki bi imelo namen, ubiti vrednost našega denarja. 9. Kontrola nad izvrševanjem nove uredbe bo imel generalni inšpektorat ministrstva financ s svojimi organi. Kazni za prestopke bodo znašale do 100.000 dinarjev. Sodil bo sam finančni minister.

Ta uredba pomeni znaten korak naprej do popolnoma svobodne trgovine z valutami in devizami.

Bodoča potreba lesa na Angleškem.

Angleška je navezana, kar se lesa tiče, v jako veliki meri na inozemstvo; nabava potrebne količine stavbenega lesa je bila že pred vojno zvezana z velikimi težavami — toliko bolj se v sedanjem času. Do sedaj je dobivala stavbeni les iz skandinavskega polotoka in iz Rusije; od zadnje pa ne more pričakovati, da ji bo v doglednem času uvažala les, čeprav je podpisala sovjetska Rusija z angleško vlado trgovski dogovor tudi za to vrsto izvoznega materiala.

Anglija izvažala iz svojih kolonij le majhen del lesa; zato je v tem oziru navezana tudi v bodoče v prvi vrsti na severno Evropo in to vsaj tako dolgo, dokler bodo tamošnje zaloge dopuščale.

Kar pa se skandinavskega polotoka tiče, postaja nesiguren radi prevelikega izkoriščanja gozdov — posebno v zadnjem desetletju. V ostali Evropi pa so bili več ali manj vsi gozdovi za časa svetovne vojne silno opustošeni in izkoriščani in to v vojne svrhe in potrebe; tako so postale nekatere dežele, ki so pred vojno mogle obskrbovati inozemstvo s svojim lesom in to v veliki količini, sedaj v tem oziru popolno pasivne; kot logična posledica sledi iz tega, da morajo one same uvažati les. Z drugimi besedami se to pravi, da se jako povprašuje po skandinavskem lesu. Umevno je, da te države iščejo cenejši in bližnje izvore, kjer bi se mogle alimentirati.

Zato je za Anglijo vprašanje najti nov izvor uvoza lesa največjega pomena. V prvi vrsti obrača Angleška pozornost na Kanado. Finsko in nato tudi na Rusijo. Kot pa se danes razvijalo v Rusiji razmere, ni sigurno, da bo ta kmalu izvažala; zato snuje Angleška že sedaj v Gidanskem velika skladišča in uvažala svoje narobrodarske proge, da bi po malem eksploatirala poljski les. S časom pa, da k tem komunikacijam pritegne še ruski les.

Za sedaj, dokler se stvari z Rusijo popolnoma ne uredijo, je izjavila neka angleška vladna komisija, ki se bavi s problemom uvoza lesa, da bi bilo najbolje, da formira Kanada angleško tržišče s svojim lesom. V Angliji je kanadski les dobro poznan, posebno še v severnih in zapadnih pokrajinah, dočim dominira v Londonu in vzhodni Angliji izključno severo-evropski les.

Kanadski les pa mora računati na angleškem tržišču brezpogojno s konkurenco evropskega lesa; poleg tega pa mora računati še na razne težkoče, ki pridejo tu v poštev. V prvi vrsti se mora posvetiti posebno pozornost prevoznini.

Pred vojno je bila cena prevoza na jadrnicah do angleških luk sledeča: iz britske Kolumbije 7 liv. šterlingov; iz Belega morja 1 liro 15 šilingov; iz vzhodnih pristanišč 1 liro 2 šilinga; iz zapada sv. Lovrenca 1 liro 17 šilingov. Vkljub temu pa je mogel kanadski les uspešno konkurirati s skandinavskim. V drugi vrsti pa pride v poštev način izvoza. Les iz Vzhodnega morja je prišel na angleški trg na ladjah ali v partijskih ali pa na popolno ukrcanih brodovih, ki so jih kurovali agentje — uvozniki z običajnimi popusti. Kupci gredo spomlad na trg, 2—3 mesece kasneje pa so že dosele ladje, nakrcane z lesom.

Eksporterni Douglas — omorike (Oregonpine) iz britske Kolumbije pa imajo težkoče pri iskanju ladij (charter), ki jim niso vedno na razpolago; zato traja večkrat tudi par mesecev, da dosepejo ladje na odrejeno mesto.

Poleg tega traja pot jadrnice 4—5 mesecev, dočim potovanje parobroda 6 tednov. Omeniti moram še, da je izvoz lesa iz britske Kolumbije tvoril le majhen del vsega izvoza, ker je bila brodarina, ki so jo morali plačati, prevelika.

V zadnjih letih je osnovala Kanada v Angleški prave svoje agenture za eksport lesa, kar je imelo za posledico, da se je jako olajšal izvoz iz zapadne Kolumbije. Znano pa je tudi, da prihaja Douglas les iz Tihega oceana na Angleško čisto v mokrem stanju; zato je podvržen različnim napakam, ki nastanejo za časa prevoza; vzrok temu pa je nedovoljno sušenje lesa, predno ga vkrcajo na ladjo.

Situacija na vinskem trgu.

V Avstriji se ne čuti stagnacije v vinski trgovini zato tako močno, ker so zaloge trgovcev in krčmarjev jako pičle, tako da zahteva že najmanjša prodaja vina nove naknade. Na drugi strani pa se čuti že močnejše dejstvo, da skusa vlada uvoz inozemskih vin kolikor mogoče omejiti. Zato ni trgovina z vinom v Avstriji posebno živahna. Omembe vredno pa je, da postajajo ponudbe živahnejše. V Nižji Avstriji ponujajo producenti sami, ki so dosedaj stali v ozadiju, za hektoliter 5—8 procentnega vina 5500 do 7000 K. Dovož iz Ogrske je jako majhen, ker ne dopuščata prenapetost ogrske valute ogrskim špekulantom lukrativnih kupčij. Še danes ne more konkurirati ogrsko vino s španskim in bi ne moglo niti v slučaju, če bi se ogrska izvozna taksa vračunala. To še posebno, ko se je peseta z ozirom na avstrijsko krono zelo zmanjšala, kar se ne more trditi o ogrski kroni. Poživitev uvoza ogrskega vina moremo pričakovati šele tedaj, če bo relacija valut obeh držav povoljnija ali pa če bodo padle cene ogrskemu vsaj za polovico. Šele tedaj bi imela pri nas prodaja ogrskega vina za nas koristi. Prodajne cene na Dunaju se gibljejo v engros-trgovini med 850 in 10.000 K po gradaciji in to za že zacarinjeno tuda še neobdačeno vino.

Na Ogrskem se je izvozna taksa vsled zahteve interesiranih krogov z izjavo finančnega ministra ukinila. Ta ukinitve se je izvršila z oglašitvijo 19. maja. Če bo pa tudi ogrska izvozna komisija ustavila svoje delovanje, nam ni še znano. Potreba njenega delovanja ne obstoja več in vsaka birokratičnost pri izvozu vina samo škoduje. Cene vinu na Ogrskem se gibljejo za manjšo procentna vina med 1200 in 1400 K, dočim stanejo vina z 9,5 ter višje procentna 1700—1900 K za hektoliter. Tržišča v posameznih okrajih še vedno ne obstojajo. Tudi zgoraj omenjene cene so še vedno nominalne. Kupuje se samo to, kar se more takoj spraviti s pridom v dobiček. Zanimivo je, da se je sam konzum na Ogrskem zelo zmanjšal in da celo oni, ki preskrbujejo budimpeštanski trg, tožijo o počasnih kupčijah.

Na Čehoslovaškem skušajo dvigniti carino za vino, čeprav ni trgovina preveč živahna in se giblje le v ozkih mejah. Ondotni trgovci tudi ne kopčijo svojih vinskih zalog, ker pričakujejo padca vinskih cen. Sklep trgovskega dogovora s Francijo je ukinil živahne ponudbe francoskih trgovcev. Cene se gibljejo med 900 in 1100 Kč za hektoliter zacarinjenega vina.

V Jugoslaviji je položaj neizpremenjen. Eksporna trgovina popolnoma miruje; zato prihaja edinele potreba v notranjosti države v poštev. Zalag je še dovolj na razpolago. Cene padajo vsled dobrega stanja v vinogradih. Za manjše kvalitete se gibljejo cene od 600—700 K jug. za hektoliter. Tudi v Dalmaciji padajo cene; zahteva se 80—85 K jug. za hektograd.

Stagnacija v Italiji traja še dalje. Posebno vin slabše vrste ni mogoče prodati. Eksport je slab. V Trstu stane hektograd 19—21 lir, dočim so alkoholizirana vina in vina z manjšo gradacijo še cenejša. Španska vina veljajo v Genju 38 peset za hektoliter.

Z 31. majem preneha v Nemčiji dovoljenje vinskega uvoza. Nekateri so plačevali za to uvozno dovoljenje 300—400 mark za hektoliter. Raje pa so to dovoljenje ukinili kot da bi urvali vina, pri katerih bi več izgubili, ker počiva v Nemčiji skoro vsa vinska trgovina. Največ se proda španskega vina. Nemčija ima jako cenene oferte tudi za boljša španska vina, tako da ne more z njimi niti daleč konkurirati ogrska niti nemškoavstrijska vinska trgovina.

V Švici pričakujejo skorajšnji dvig carinskih tarif za manjprocentno vino na 30 frankov, za višje procentno vino na 20 frankov za hektoliter. Tozadevne določbe še niso znane.

V Franciji je nastopil v vinski trgovini mir pred vsem radi tega, ker so producenti iz več krajev javili škodo v vinogradih, ki je nastala vsled mraza. Ta škoda pa je veliko manjša kot se je prvotno domnevalo. Cene belemu vinu se gibljejo med 50—60 fr. za hektoliter.

Novo državno posojilo.

Kakor smo že poročali, je sklenil ministrski svet pooblastiti finančnega ministra, da izvede novo notranje državno posojilo, ki se bo porabilo za gospodarsko povzdigo zemlje s posebnim ozirom na izboljšanje prometa. Na ta način začetenja država resno reševati gospodarska, finančna in pro-

Našim generálním zástupcem
pro Československou republiku
jest p. Viktor Dostál v Praze,
Marianská 16. — Tel. 228/VIII.

metna vprašanja, ki so se doslej samo teoretično reševala.

Naravno je, da se za notranje posojilo ne sme uporabljati za kritje proračunskih deficitov, temveč za izboljšanje in izpopolnjevanje prometa, za zgradbo stavb itd., to se pravi, notranje posojilo mora biti kar najbolj plodonosno naloženo. Posojilo mora biti produktivni a ne konzumativni kredit.

Vlada se je odločila za notranje posojilo, ker so posojila te vrste mnogo cenejša, kakor n. pr. inozemska kredit, ki bi uporabljen zahteval še večje gospodarsko zaslužjenje naše države.

Novo posojilo bi služilo v prvi vrsti spoju zemlje z Jadranskim morjem. Kako velike važnosti je morje za vse narode in da je predpogoj za stabiliziranje naših razmer, za padec draginje in za splošno blagostanje, ni treba še posebej poudarjati. Dobre zveze obstojajo v divotirnih železnicah v zadostni množini lokomotiv in vagonov v izgradnji železniških poslopj, v regulaciji plovnih rek, v izgradnji rečnih in morskih luk itd. Za vse to pa je treba mnogo denarja. Zato mislimo, da je treba pri razpisu tega investicijskega posojila zainteresirati najširše kroge in jim razložiti, da bi bil njihov denar naložen v plodonosna prometna podjetja, ki ne bodo mogla samo redno plačevati obresti, ampak bodo po rednem prometu dopomogla k nižjim in stabilnim cenam in končno izdatno povečala državne dohodke iz prometa v poznejših letih, kar bo zopet ugodno vplivalo na davke in carino.

Љубљanski veliki sajam.

Љубљanski veliki sajam otvoriti će se na subotu dne 13. avgusta u 8 sati u jutro te će trajati do 24. avgusta 1921 godine 18. sati. Sajam će se održati i narocitim u tu svrhu postavljenim zgrada pod Tivolijem na livadi između Gosposvetske ceste i Kozlerove bашче.

Na sajmu mogu učestvovati kao izlagači Srbi, Hrvati i Slovenci — industrijalci, obrtnici i trgovci — groviste, a istotako jugoslovenska industrijalna, obrtnička i trgovачka udru-

SEJM-VAŠAR LIBERCE--REICHENBERG (ČEŠKOSLOVAŠKA) AVGUST 1921

жења. Уз засебне увјете дозвољено је учествовање и иностранцима.

Уопће сајам ће се делити у три дела: 1. индустријални и обртнички, 2. трговачки, 3. одељак иноземских учесника.

У сврху дознаке простора на сајму треба пријавити се најкасније до 31. маја т. г. код уреда »Љубљанског великог сајма« у Љубљани, Турјашки трг 6/II.

Вретни ред простора ће одредити сајамски уред. Нитко нема права мењати самовољно или давати у поднајам.

Појединим странкама дозначени простори давати ће се у најам посве празни.

Довоз и одвоз као што и измотање и омотање изложених предмета иду на трошак излагатеља те мора да то сватко оскрби сам, или може то на жељу уз његов трошак прескрбити и сајамски уред.

Сви изложбени предмети имаду се доставити на сајамски простор до дне 8. августа 1921 на наслов сајамског уреда.

Сви сајамски простори бити ће не-престано чувани од нарочитих органа сајамског уреда, као што и од јавних органа. Међутим сајамски уред не прима у том погледу одговорности за евентуалну штету.

Свака фирма, која ће са изложбеним предметима суделовати, нека по могућ-

ности цело доба сајма држи у својом одељку властитог заступника. Ако јој то није могуће, може своје заступство поверити и једној другој фирми, која ће учествовати, али мора да јој истави писмену потврду.

Све упуте, тичуће се унутарњег реда, давати ће сајамски уред и његови пуновласници. Ове упуте морају странке безувјетно слушати.

Тачнија дотична објашњења дава Анончна експедиција Ал. Мателић, Љубљана, Конгресни трг 3.

Javite svoj naslov in uprava „Jugoslovenske borze“ Vam bo pošiljala svoj list brezplačno.

Narodno gospodarstvo.

Tobak. Privatnim osobam je dovoljen izvoz tobačnih izdelkov (tobaka ali cigaret) do 2 kg brez osiguranja valute. — Kakor se čuje, se bodo cene tobaku slabših kvalitet v kratkem zopet zvišale, dočim ostanejo tobaku finejših vrst cene dosežanje.

Zalaganje s smodnikom in razstrelili. Po objavi deželne vlade za Slovenijo bo poslej oskrbovala domača tvornica smodnika rudnike in industrijske obrate sploh razen s črnim smodnikom tudi z drugimi razstrelilnimi snovmi, ki so se do sedaj morale uvažati iz inozemstva. Na razpolago bodo trojna razstrelila: vrsta I. z močjo želiatskega dinamita, vrsta II. z močjo dinamona, vrsta III. razstrelivo, varno zoper vžigalne pline. Pričakovati je, da bodo domači interesenti naročili svoje zadevne potrebščine vnaprej pri domači tvornici (v Kamniku); letna potreba je prijaviti z ozirom na željene vrste.

Vse stranke, katere nameravajo postaviti na prostoru »Ljubljanskega velikega semnja« lastne paviljone, se prosijo, da se naj zglasijo takoj pri g. arhitektu Costaperaria pri Obratnem ravnateljstvu juž. železnice v belg. vojašnici, II. nadstropje, kateri jim bo dal vse potrebne podatke.

KOVAČKA RADNJA

Jose J. Rajnića u Kragujevcu,
Balkanska ulica broj 11,
izradjuje mehove
za kovače i bravare

najboljeg kvaliteta v ceni od 300—600 din., u isto vreme primam stare na opravku Mehovi su stabilni i najbolje konstrukcije kao i koža na nima.
::: To sve je ručni rad. :::

Za Hrvatsku, Slavoniju, Medjumurje, Banat i Bačku se preporučamo za nabavu svih potrebitina za **pisaće strojeve**, naročito **bojadisane vrpce** za sve sustave i u svakoj boji, dalje karton-papir i voštani papir itd. kao što i pisaće stroje Underwood
Samoprodaja
Zagreb, Mesnička ul. 1, Underwood.

Iščem delavce

ki so popolnoma izvežbani v izdelavi roženih plošč (Hornplatten) in sicer na najmodernejših strojih. — Ponudbe z zahtevno plače je staviti pod „Togig“ na An. ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

Trpežne trakove za čevlje, (Eisengarn), in stremena (Schuhstruppen) nudi točno po najnižjih cenah
FR. DOSTAL, velezidlovalnica trakov za čevlje in stremen. TROPAVA. Čehoslovenska.

PRODA SE
DOBRO OHRANJEN
KOMPLETNI SROJ ZA IZDELAVO POKALIC IN SODA-VODE
Z VSO OPREMO IN
I STEKLENICAMI!
NASLOV V UPRAVI LISTA.

KORDBARŽUNI

v raznih barvah in kakovostih,

baržuni za obleke, chiffon i. t. d.

nudi najceneje Huttendorfer. mehanična tkalnica
Rudolf Müller :: Huttendorf-Hohenelbe, Čehoslovaško.

Gaterist

vešč v žaganju vsakovrstnega blaga, in

cirkularist

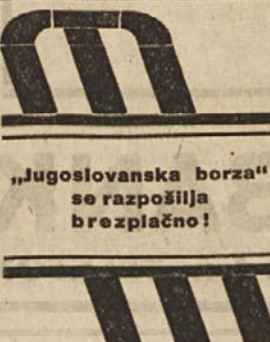
vešč brušenja žag, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejmeta. — Ponudbe pod „Gaterist“ in „Cirkularist“ na upravo.

ZASTOPNIKI

za razpečavanje kemičnih izdelkov se sprejmejo. — Prednost dobro vpeljani. Ponudbe pod „LABORATORIJ“ na upravo lista.

Firme, ki bi dobavljale iz Nemčije,

oziroma bi prevzele zastopstvo za Jugoslavijo za pocinjeno kuhinjsko posodo, tehtnice, mlinčke za kavo, meso itd., pomizje, konve (kangle) za mleko, posrebrnjeno luksuzno posodo, ognjišča itd., naj vpošljejo svoje ponudbe pod „W.A.Haas“ na upravo lista.

„Jugoslovenska borza“
se razpošilja
brezplačno!

ŽELEZNIŠKE PRAGE

hrastove, bukove in borove raznih tipov z izvoznim dovoljenjem
K U P I M.
Ponudbe samo resnih producentov z bančno garancijo — na adresu

V. Dostal, Praga II., Marianska ulica 16.
Telegram: „Epidaurus“.

Ustanov. 1898.

Ustanov. 1898.

Anončna ekspedicija Al. Matelič

Ljubljana, Kongresni trg 3. Telefon 174.

(Pri vprašanjih zadostuje poleg navedena številka.)

Na prodaj:

47. Mala grajščina na Gorenjskem z 9 orali zemljišča.
48. Enonadstropna hiša tik pred vojno zidana, s štirimi stanovanji na periferiji Ljubljane.
49. Hiša v Ljubljani (Trnovo) s prostori za obrt.
50. Hiša v Spodnji Ljški z 9 stanovanji, hlevom i. t. d.
55. Hiša v Ljubljani s trgovskimi prostori.
56. 500 parov možkih, ženskih in otroških čevljev radi opustitve trgovine ceno na prodaj.
58. Dve lokomobili 6 HP na bencin ena popolnoma nova, druga nekoliko rabljena, najboljše in najmodernejše konstrukcije, uporab-

ljive za obrt ali kmetijstvo, s priklopljeno cirkularno žago, na prodaj.

59. Enonadstropna v obliki vile zidana hiša z vrtom, pritklinami, stavbnimi parcelami in trgovino v bližini kolodvora v manjšem mestu Slovenije, se prodaja. Kupec dobi tudi stanovanje, obstoječe iz 4 sob in pritklin.

Kupi se:

51. Srednje veliko posestvo v okolici Ljubljane.
52. Hiša v Ljubljani, ki bi se dala preurediti za kavarniško obrt.
53. Vila, kjer bi se dobilo stanovanje.
54. Hiša kjerkoli v Ljubljani, samo da se dobi stanovanje.

Automobile, kolesa, motocikle ter vso opremo nudi iz skladišča J. Gorec, garaža, delavnica Ljubljana, Gosposvetska 14, Vegova 8.

Priložnostni nakup!

Prostostoječa litoželjezna peč centralne kurjave na gorko vodo (8 m² kurilne ploščine) in 500 m cevi iz pocinjene železne pločvine (premer 90 mm) ceno na prodaj

Obrniti se je na upravo lista pod „litoželjezna peč“.

Prigodna kupnja!

Jeftino se prodaje slobodno stojajuća peč od lievanoga željeza sa centralnim loženjem vrućom vodom grije ploštinu od 8 m sa 500 m cevi od pocinčenog željeznog lima (promjer 90 mm).

Obratite se upravi lista pod „lievoželjezna peč“.

ПРИГОДНА КУПЊА!

Jeftino se prodaje slobodno stojajuća peč od lievanog gvožđa sa centralnim loženjem, vrućom vodom — grije ploštinu od 8 m — sa 500 m cevi od pocinčenog gvožđenog lima (promjer 90 mm). — Obratite se upravi lista pod „litoželjezna peč“.

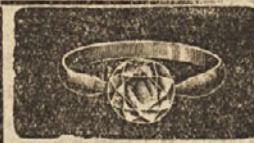
Slivovka

(rakija)

(25 g) 250 hl in

špirit

89—90% nerafiniran
200 hl se prodaja. —
Vprašanja na upravo lista.

Trgovina z urami in zlatino
F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova ul. 1.

200 hl.

prvovrstnega belega namiznega

— vina —

letnika 1919 in 1920 iz Varaždinske okolice na prodaj. Interesenti se naj blagovolijo obrniti na upravo „Jugoslovske borze“.

BALKAN
EXPEDICIA-SKLADIŠĆA

BALKAN

LJUBLJANA-MARIBOR
BEOGRAD-ZAGREB
----- TRST-WIEN -----

HOTEL na prometnom mjestu, blizu dunavske parobrodarske i željezničke stanice, u jednom gradu u Srijemu, prodaje se dobrovoljno hotel sa zakupnim ugovorom, cijelokupnim inventarom, 20 mobiliranih soba i sa elegantno uređenom baščom. Poblize u upravi lista pod „Hotel 20“.

Трговци у Србији

koji još iе dobivaju бесплатно »Југославенске бурзе«, нека пријаве свој наслов управи.

Јавите и наслове својих колега!

Skoro največji

moderni mlin

v
Češko-slovaški na prodaj. — Cena Kč 4.700.000. Reflektanti, ki se zanimajo za točen opis, naj blagovolijo sporočiti svoj naslov na An. ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

POZOR!

Katera konkurenčno močna tvrdka bi založila solidno reelno tvrdko na deželi z manufakturnim, galanterijskim in špecerijskim blagom na mesečni obračun, ali mogoče kdo finansira proti 15% polletnim obrestim?

Cenjene ponudbe na upravo lista pod „Dobičkanosna trg. 100“.

OBRTNA BANKA

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4 :: TELEFON 508

Preskrbuje nakup n prodajo vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut. — Vnovčuje kupone in izžrebane vrednostne papirje. — Preskrbuje nakazila in inkasso na vsa tu- in inozemska bančna tržišča. — Daje predujme (posojila) na vrednostne papirje. — Eskomptuje in vnovčuje menice. — Sprejema denarne vloge na tekoči račun ali pa na čekovni promet. — Hrani in oskrbuje vrednostne papirje, reviduje številke. Dovoljuje vsakovrstne kredite. Finansiranje obrtnih podjetij.